

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता — पद पाठः

चतुर्थकाण्डे षष्ठः प्रश्नः

परिषेचनसंस्काराभिधानं

ॐ नमः परमात्मने । श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ

अश्मन्ना॑ । ऊर्जम्॑ । पर्वते॑ । शिश्रिया॑णाम् । वाते॑ । पर्जन्ये॑ । वरुणस्य॑ । शुष्मे॑ ॥ अद्भ्य
इत्य॑त्—भ्यः । ओषधी॑भ्य इत्योष॑धि—भ्यः । वन॑स्पतिभ्य इति वन॑स्पति—भ्यः । अधी॑ति ।
संभृ॑तामिति सं—भृता॑म् । ताम् । नः । इष॑म् । ऊर्जम्॑ । धत्त॑ । मरु॑तः । स॒ररा॑णा इति सं—
ररा॑णाः ॥ अश्मन्ना॑ ते । रूषु॑त् । अमु॑म् । ते । शुक् । ऋच्छ॑तु । यम् । द्विष्मः ॥ समु॑द्रस्य । त्वा ।
अवा॑क्या । अग्ने॑ । परी॑ति । व्यया॑मसि ॥ पा॒वकः॑ । अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म—भ्यम् । शिवः॑ । भव॑ ॥
हि॒मस्य॑ । त्वा । ज॒रायु॑णा । अग्ने॑ । परी॑ति । व्यया॑मसि ॥ पा॒वकः॑ । अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म—भ्यम् ।
शिवः॑ । भव॑ ॥ उपे॑ति । १ (५०) ॥ [१] ॥ ज्मन्ना॑ उपे॑ति । वे॒तसे॑ । अ॒वत्तर॑मित्य॒वत्—तर॑म् ।
नदी॑षु । आ ॥ अग्ने॑ । पि॒त्तम् । अ॒पाम् । अ॒सि ॥ मण्डू॑कि । ताभिः॑ । ए॒ति । ग॒हि । सा । इ॒मम् । नः ।
य॒ज्ञम् ॥ पा॒वकव॑र्णमिति पा॒वक—व॑र्णम् । शिव॑म् । कृ॒धि ॥ पा॒वके॑ । ए॒ति । चि॒तय॑न्त्या । कृ॒पा ॥
रूषा॑मन्ना॑ । रू॒रुचे॑ । उ॒षसः॑ । न । भा॒नुना॑ ॥ तूर्व॑न्ना॑ । न । या॑मन्ना॑ । ए॒तश॑स्य । नु । रणे॑ । ए॒ति ।
यः । घृ॒णे ॥ न । त॒तृषा॑णः । अ॒जरः॑ ॥ अग्ने॑ । पा॒वक॑ । रो॒चिषा॑ । म॒न्द्रया॑ । दे॒व । जि॒ह्वा ॥ ए॒ति ।
दे॒वान् । २ (५०) ॥ [२] ॥ व॒रिषे॑ । य॒रिषे॑ । च ॥ सः । नः । पा॒वक॑ । दी॒दिवः॑ । अग्ने॑ । दे॒वान् ।
इ॒ह । ए॒ति । व॒ह ॥ उपे॑ति । य॒ज्ञम् । ह॒विः । च । नः ॥ अ॒पाम् । इ॒दम् । न्य॒यन॑मिति नि—अ॒यन॑म् ।
समु॑द्रस्य । नि॒वेश॑नमिति नि—वे॒शन॑म् ॥ अ॒न्यम् । ते । अ॒स्मत् । त॒पन्तु॑ । हे॒तयः॑ । पा॒वकः॑ ।
अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म—भ्यम् । शिवः॑ । भव॑ ॥ नमः॑ । ते । हर॑से । शो॒चिषे॑ । नमः॑ । ते । अ॒स्तु ।

अ॒र्चिषे॑॥ अ॒न्यम् । ते । अ॒स्मत् । त॒पन्तु । हे॒तयः॑ । पा॒वकः॑ । अ॒स्मभ्य॑मि॒त्यस्म—भ्यम् । शि॒वः । भ॒व॥ नृ॒षद॑ इति नृ—सदे॑ । वट् । ३ (५०) ॥ [३] ॥ अ॒प्सुष॑द॒ इत्य॑प्सु—सदे॑ । वट् । व॒नस॑द॒ इति॑ वन—सदे॑ । वट् । ब॒र्हिष॑द॒ इति॑ ब॒र्हि—सदे॑ । वट् । सु॒वर्वि॑द॒ इति॑ सुवः—विदे॑ । वट् ॥ ये । दे॒वाः । दे॒वाना॑म् । य॒ज्ञियाः॑ । य॒ज्ञिया॑नाम् । स॒व्व॒त्स॒रीण॑मि॒ति सं—व॒त्स॒रीण॑म् । उ॒पेति॑ । भा॒गम् । आ॒स॒ते ॥ अ॒हुता॑द॒ इत्य॑हुत—अदः॑ । ह॒विषः॑ । य॒ज्ञे । अ॒स्मिन्न॑ । स्व॒यम् । जु॒हुद॑ध्वम् । म॒धुनः॑ । घृ॒तस्य॑ ॥ ये । दे॒वाः । दे॒वेषु॑ । अ॒धीति॑ । दे॒वत्व॑मि॒ति देव—त्वम् । आ॒र्य॑न् । ये । ब्र॒ह्म॑णः । पु॒र ए॒तार॑ इति॑ पु॒रः—ए॒तारः॑ । अ॒स्य ॥ येभ्यः॑ । न । ऋ॒ते । प॒व॒ते । धा॒म । कि॒म् । च॒न । न । ते । दि॒वः । न । पृ॒थि॒व्याः । अ॒धीति॑ । स्तु॒षु ॥ प्रा॒णदा॑ इति॑ प्रा॒ण—दाः । ४ (५०) ॥ [४] ॥ अ॒पा॒नदा॑ इत्य॑पा॒न—दाः । व्या॒नदा॑ इति॑ व्या॒न—दाः । च॒ख्षु॒र्दा इति॑ च॒ख्षुः—दाः । व॒र्चो॒दा इति॑ व॒र्चः—दाः । व॒रि॒वो॒दा इति॑ व॒रि॒वः—दाः ॥ अ॒न्यम् । ते । अ॒स्मत् । त॒पन्तु । हे॒तयः॑ । पा॒वकः॑ । अ॒स्मभ्य॑मि॒त्यस्म—भ्यम् । शि॒वः । भ॒व॥ अ॒ग्निः । ति॒ग्मेन॑ । शो॒चिषा॑ । य॒स॒त् । वि॒श्वम् । नी॒ति । अ॒त्रि॒णम् ॥ अ॒ग्निः । नः । व॒स॒ते । र॒यिम् ॥ सः । ए॒ना । अ॒नी॒केन॑ । सु॒वि॒द॒त्र इति॑ सु—वि॒द॒त्रः । अ॒स्मे इति॑ । य॒ष्टा । दे॒वान् । आ॒र्य॑जिष्ठ॒ इत्या—य॒जिष्ठः॑ । स्व॒स्ति ॥ अ॒द॒ब्धः । गो॒पा इति॑ गो—पाः । उ॒त । नः । प॒र॒स्या इति॑ प॒रः—पाः । अ॒ग्ने । द्यु॒मदि॑ति॒ द्यु—मत् । उ॒त । रे॒वत् । दि॒दीहि॑ ॥ [५] ॥

(उपदेवान्वद्ग्राणदाश्चतुश्चत्वारिंशच्च)

॥ १ ॥

★

यः । इ॒मा । वि॒श्वा । भु॒व॒ना॒नि । जु॒ह॒त् । ऋ॒षिः । हो॒ता । नि॒ष॒सादे॑ति॒ नि—स॒साद॑ । पि॒ता । नः ॥ सः । आ॒शि॒षेत्या॑—शि॒षा । द्र॒वि॒णम् । इ॒च्छ॒मानः॑ । प॒र॒म॒च्छ॑द॒ इति॑ प॒र॒म—छ॑दः । व॒रे । ए॒ति । वि॒वेश॑ ॥ वि॒श्व॒क॒र्मेति॑ वि॒श्व—क॒र्मा । म॒न॒सा । यत् । वि॒हा॒या इति॑ वि—हा॒याः । धा॒ता । वि॒धा॒तेति॑ वि—धा॒ता । प॒र॒मा । उ॒त । स॒न्द्गि॑ति॒ सं—दृक् ॥ तेषा॑म् । इ॒ष्टा॒नि । स॒मि॒ति । इ॒षा । म॒द॒न्ति॑ । यत्र । स॒प्त॒र॒षी॒निति॑ स॒प्त—ऋ॒षीन् । प॒रः । ए॒कम् । आ॒हुः ॥ यः । नः । पि॒ता । ज॒नि॒ता । यः । वि॒धा॒तेति॑ वि—धा॒ता । यः । नः । स॒तः । अ॒भि । ए॒ति । स॒त् । ज॒जान॑ ॥ [६] ॥ यः । दे॒वाना॑म् । ना॒म॒घा इति॑ ना॒म—घाः । ए॒कः । ए॒व । तम् । संप्र॑श॒जमि॑ति॒ सं—प्र॒श॒जम् । भु॒व॒ना ।

यन्ति। अन्या॥ ते। एति। अयजन्त। द्रविणम्। समिति। अस्मै। ऋषयः। पूर्वे। जरितारः।
न। भूना॥ असूर्ता। सूर्ता। रजसः। विमान इति विमाने। ये। भूतानि। समकृण्वन्निति
सं—अकृण्वन्न। इमानि॥ न। तम्। विदाथ। यः। इदम्। जजान। अन्यत्। युष्माकम्।
अन्तरम्। भवति॥ नीहारेण। प्रावृताः। जल्प्या। च। असुतृप इत्यसु—तृपः। उक्थशास
इत्युक्थ—शासः। चरन्ति॥ परः। दिवा। परः। एना। ७ (५०) ॥ [७] ॥ पृथिव्या। परः।
देवेभिः। असुरैः। गुहा। यत्॥ कम्। स्वित्। गर्भम्। प्रथमम्। ददध्रे। आपः। यत्र। देवाः।
समगच्छन्तेति सं—अगच्छन्त। विश्वे॥ तम्। इत्। गर्भम्। प्रथमम्। ददध्रे। आपः। यत्र।
देवाः। समगच्छन्तेति सं—अगच्छन्त। विश्वे॥ अजस्य। नाभौ। अधीति। एकम्। अर्पितम्।
यस्मिन्न। इदम्। विश्वम्। भुवनम्। अधीति। श्रितम्॥ विश्वकर्मेति विश्व—कर्मा। हि। अज-
निष्ट। देवः। आत्। इत्। गन्धर्वः। अभवत्। द्वितीयः॥ तृतीयः। पिता। जनिता। ओष-
धीनाम्। ८ (५०) ॥ [८] ॥ अपाम्। गर्भम्। वीति। अदधात्। पुरुत्रेति पुरु—त्रा॥ चरुषुषः।
पिता। मनसा। हि। धीरः। घृतम्। एने इति। अजनत्। नन्नमाने इति॥ यदा। इत्। अन्ताः।
अददृहन्त। पूर्वे। आत्। इत्। द्यावापृथिवी इति द्यावा—पृथिवी। अप्रथेताम्॥ विश्वतश्चरुषु-
रिति विश्वतः—चरुषुः। उत। विश्वतोमुख इति विश्वतः—मुखः। विश्वतोहस्त इति विश्वतः—
हस्तः। उत। विश्वतस्पादिति विश्वतः—पात्॥ समिति। बाहुभ्यामिति बाहु—भ्याम्। नमति।
समिति। पतत्रैः। द्यावापृथिवी इति द्यावा—पृथिवी। जनयन्न। देवः। एकः॥ किम्। स्वित्।
आसीत्। अधिष्ठानमित्यधि—स्थानम्। आरंभणमित्या—रंभणम्। कतमत्। स्वित्। किम्।
आसीत्॥ यदि। भूमिम्। जनयन्न। ९ (५०) ॥ [९] ॥ विश्वकर्मेति विश्व—कर्मा। वीति।
द्याम्। और्णोत्। महिना। विश्वचरुषा इति विश्व—चरुषाः॥ किम्। स्वित्। वनम्। कः।
उ। सः। वृषः। आसीत्। यतः। द्यावापृथिवी इति द्यावा—पृथिवी। निष्टतरुषुरिति निः—
ततरुषुः॥ मनीषिणः। मनसा। पृच्छत। इत्। उ। तत्। यत्। अद्ध्यतिष्ठदित्यधि—अतिष्ठत्।
भुवनानि। धारयन्न॥ या। ते। धामानि। परमाणि। या। अवमा। या। मद्ध्यमा। विश्वक-
र्मन्निति विश्व—कर्मन्। उत। इमा॥ शिखि। सखिभ्य इति सखि—भ्यः। हविषि। स्वधाव
इति स्वधा—वः। स्वयम्। यजस्व। तनुवम्। जुषाणः॥ वाचः। पतिम्। विश्वकर्माणमिति

वि॒श्व—क॒र्माण॑म् । ऊ॒तये॑ । १० (५०) ॥ [१०] ॥ म॒नो॒युज॑मि॒ति मनः—युज॑म् । वा॒जे । अ॒द्य । हु॒वेम॑ ॥ सः । नः । नेदि॑ष्ठा । ह॒व॒नानि॑ । जो॒षते॑ । वि॒श्वशं॑भूरि॒ति वि॒श्व—शंभूः॑ । अ॒व॒से । सा॒धु—क॒र्मेति॑ सा॒धु—क॒र्मा ॥ वि॒श्वक॑र्म॒न्निति॑ वि॒श्व—क॒र्मन्न॑ । ह॒विषा॑ । वा॒वृ॒धा॒नः । स्व॒यम् । य॒ज॒स्व । त॒नुव॑म् । जु॒षा॒णः ॥ मु॒ह्यन्तु॑ । अ॒न्ये । अ॒भि॒तः । स॒प॒त्नाः । इ॒ह । अ॒स्माक॑म् । म॒घवे॑ति॒ म॒घ—वा॑ । सू॒रिः । अ॒स्तु ॥ वि॒श्वक॑र्म॒न्निति॑ वि॒श्व—क॒र्मन्न॑ । ह॒विषा॑ । व॒र्द्ध॑ने॒न । त्रा॒ता॒रम् । इन्द्र॑म् । अ॒कृ॒णोः । अ॒व॒द्ध॒यम् ॥ तस्मै॑ । वि॒शः । स॒मि॒ति । अ॒न॒म॒न्त । पूर्वीः॑ । अ॒यम् । उ॒ग्रः । वि॒ह॒व्य इति॑ वि—ह॒व्यः । यथा॑ । अ॒स॒त् ॥ स॒मु॒द्राय॑ । व॒यु॒नाय॑ । सि॒न्धूना॑म् । प॒तये॑ । नमः॑ ॥ न॒दीना॑म् । सर्वा॑साम् । पि॒त्रे । जु॒हुत॑ । वि॒श्वक॑र्म॒ण इति॑ वि॒श्व—क॒र्म॒ण । वि॒श्वा । अ॒हा । अ॒म॒र्त्यम् । ह॒विः ॥ [११] ॥

(ज॒जानै॑ नौ ष॒धीनां॑ भूमिं ज॒नय॑ न्नू॒तये॑ नमो न॒व च)

॥ २ ॥

★

उ॒दि॒ति । ए॒नम् । उ॒त्तरा॑मि॒त्यु॒त्—त॒राम् । न॒य । अ॒ग्ने । घृ॒ते॒न । आ॒हु॒ते॒त्या—हु॒त ॥ रा॒यः । पो॒षे॒ण । स॒मि॒ति । सृ॒ज । प्र॒जये॑ति प्र—ज॒या । च । ध॒ने॒न । च ॥ इन्द्र॑ । इ॒मम् । प्र॒तरा॑मि॒ति प्र—त॒राम् । कृ॒धि । स॒जा॒ता॒ना॒मि॒ति स—जा॑ता॒नाम् । अ॒स॒त् । व॒शी ॥ स॒मि॒ति । ए॒नम् । व॒र्च॑सा । सृ॒ज । दे॒वेभ्यः॑ । भा॒ग॒धा इति॑ भा॒ग—धाः । अ॒स॒त् ॥ य॒स्य॑ । कु॒र्मः । ह॒विः । गृ॒हे । तम् । अ॒ग्ने । व॒र्द्ध॑य । त्वम् ॥ तस्मै॑ । दे॒वाः । अ॒धी॒ति । ब्र॒व॒न्न । अ॒यम् । च । ब्र॒ह्म॑णः । प॒तिः ॥ उ॒दि॒ति । उ । त्वा । वि॒श्वे । दे॒वाः । १२ (५०) ॥ [१२] ॥ अ॒ग्ने । भ॒र॒न्तु । चि॒त्ति॒भि॒रिति॑ चि॒त्ति—भिः॑ ॥ सः । नः । भ॒व । शि॒व॒त॒म इति॑ शि॒व—त॒मः । सु॒प्र॒ती॒क इति॑ सु—प्र॒ती॒कः । वि॒भा॒व॒सु॒रिति॑ वि॒भा—व॒सुः ॥ प॒ञ्च । दि॒शः । दै॒वीः । य॒ज्ञम् । अ॒व॒न्तु । दे॒वीः । अ॒पे॒ति । अ॒म॒ति॒म् । दु॒र्म॒ति॒मि॒ति दुः—म॒ति॒म् । बा॒ध॒मा॒नाः ॥ रा॒यः । पो॒षे । य॒ज्ञप॑ति॒मि॒ति य॒ज्ञ—प॒ति॒म् । आ॒भ॒ज॒न्ती॒रित्या॑—भ॒ज॒न्तीः ॥ रा॒यः । पो॒षे । अ॒धी॒ति । य॒ज्ञः । अ॒स्था॒त् । स॒मि॒द्ध इति॑ सं—इ॒द्धे । अ॒ग्नौ । अ॒धी॒ति । मा॒म॒हा॒नः ॥ उ॒क्थ॑प॒त्र इत्यु॑क्थ—प॒त्रः । ई॒ड्यः॑ । गृ॒भी॒तः । त॒प्तम् । घ॒र्मम् । प॒रि॒गृ॒ह्येति॑ परि—गृ॒ह्य । अ॒य॒ज॒न्त ॥ ऊ॒र्जा । य॒त् । य॒ज्ञम् । अ॒श॒म॒न्त । दे॒वाः । दै॒व्या॑य । ध॒त्रे । जो॒ष्टे ॥ दे॒व॒श्री॑रि॒ति दे॒व—श्रीः । श्री॑म॒णा इति॑ श्री—म॒नाः । श॒त॒प॒या इति॑ श॒त—प॒याः । १३ (५०) ॥ [१३] ॥ प॒रि॒गृ॒ह्येति॑ परि—गृ॒ह्य । दे॒वाः । य॒ज्ञम् । आ॒य॒न्न ॥ सू॒र्य॒र॒श्मि॒रिति॑ सू॒र्य—र॒श्मिः । ह॒रि॒केश॑ इति॑

हरि—केशः । पुरस्तात् । सविता । ज्योतिः । उदिति । अयान् । अजस्रम् ॥ तस्य । पूषा । प्रसव-
मिति प्र—सवम् । याति । देवः । संपश्यन्निति सं—पश्यन्न । विश्वा । भुवनानि । गोपा इति गो—
पाः ॥ देवाः । देवेभ्यः । अदध्वर्यन्तः । अस्थुः । वीतम् । शमित्रे । शमिता । यजच्छ्रैः ॥ तुरीयः ।
यज्ञः । यत्र । हव्यम् । एति । ततः । पावकाः । आशिष इत्या—शिषः । नः । जुषन्ताम् ॥ विमान
इति वि—मानः । एषः । दिवः । मद्ध्ये । आस्ते । आपप्रिवानित्या—पप्रिवान् । रोदसी इति ।
अन्तरिखम् ॥ सः । विश्वार्चीः । अभीति । १४ (५०) ॥ [१४] ॥ चष्टे । घृताचीः । अन्तरा ।
पूर्वम् । अपरम् । च । केतुम् ॥ उरूषा । समुद्रः । अरुणः । सुपर्ण इति सु—पर्णः । पूर्वस्य ।
योनिम् । पितुः । एति । विवेश ॥ मद्ध्ये । दिवः । निहित इति नि—हितः । पृश्निः । अश्मा ।
वीति । चक्रमे । रजसः । पाति । अन्तौ ॥ इन्द्रम् । विश्वाः । अवीवृधन्न । समुद्रव्यचसमिति
समुद्र—व्यचसम् । गिरः ॥ रथीतममिति रथि—तमम् । रथीनाम् । वाजानाम् । सत्पतिमिति
सत्—पतिम् । पतिम् ॥ सुम्रहुरिति सुम्र—हूः । यज्ञः । देवान् । एति । च । वरूषत् । यरूषत् ।
अग्निः । देवः । देवान् । एति । च । वरूषत् ॥ वाजस्य । मा । प्रसवेनेति प्र—सवेन । उद्ग्राभे-
णेत्युत्—ग्राभेण । उदिति । अग्रभीत् ॥ अथ । सपत्नान् । इन्द्रः । मे । निग्राभेणेति नि—ग्राभेण ।
अधरान् । अकः ॥ उद्ग्राभमित्युत्—ग्राभम् । च । निग्राभमिति नि—ग्राभम् । च । ब्रह्म । देवाः ।
अवीवृधन्न ॥ अथ । सपत्नान् । इन्द्राग्नी इतीन्द्र—अग्नी । मे । विषूचीनान् । वीति । अस्यताम्
॥ [१५] ॥

(देवाः शतपत्या अभि वाजस्य षड्विंशतिश्च)

॥ ३ ॥

आशुः । शिशानः । वृषभः । न । युद्धम् । घनाघनः । रूषोभणः । चरषणीनाम् ॥
सङ्क्रन्दन इति सं—क्रन्दनः । अनिमिष इत्यनि—मिषः । एकवीर इत्येक—वीरः । शतम् ।
सेनाः । अजयत् । साकम् । इन्द्रः ॥ सङ्क्रन्दनेनेति सं—क्रन्दनेन । अनिमिषेणेत्यनि—मिषेण ।
जिष्णुना । युत्कारेणेति युत्—कारेण । दुश्च्यवनेनेति दुः—च्यवनेन । धृष्णुना ॥ तत् । इन्द्रेण ।
जयत् । तत् । सहदध्वं । युधः । नरः । इषुहस्तेनेतीषु—हस्तेन । वृष्णा ॥ सः । इषुहस्तैरितीषु—
हस्तैः । सः । निषङ्गिभिरिति निषङ्गि—भिः । वशी । सङ्ख्येति सं—ख्येति । सः । युधः । इन्द्रः ।

गणेन॥ स॒सृष्ट॑जिदिति स॒सृष्ट॑—जित्। सोम॑पा इति सोम—पाः। बा॒हु॒श॒र्द्धीति॑ बाहु—
श॒र्द्धी। ऊ॒र्ध्व॒धन्वेत्यू॒र्ध्व—धन्वा॑। प्रति॑हिताभिरिति प्रति—हिताभिः। अस्ता॑॥ बृहस्पते।
परीति॑। दी॒य। १६ (५०) ॥ [१६] ॥ रथे॑न। र॒ख्णो॒हेति॑ र॒ख्णः—हा। अ॒मित्रा॑न्। अ॒प॒बा॒
ध॒मान॒ इत्य॑प—बाध॑मानः॥ प्र॒भ॒ञ्ज॒न्निति॑ प्र—भ॒ञ्ज॒न्न। सेना॑ः। प्र॒मृ॒ण इति॑ प्र—मृ॒णः। यु॒धा।
जय॑न्न। अ॒स्माक॑म्। ए॒धि। अ॒वि॒ता। रथा॑नाम्॥ गो॒त्र॒भिद॑मिति गोत्र—भिद॑म्। गो॒विद॑मिति
गो—विद॑म्। व॒ज्र॒बाहु॑मिति व॒ज्र—बा॒हुम्। जय॑न्तम्। अ॒ज्म। प्र॒मृ॒णन्त॑मिति प्र—मृ॒णन्त॑म्।
ओज॑सा॥ इ॒मम्। स॒जा॒ता इति॑ स—जा॒ताः। अ॒न्विति॑। वी॒र॒य॒द्वम्। इन्द्र॑म्। स॒खा॒यः।
अनु॑। स॒मिति॑। र॒भ॒द्वम्॥ ब॒ल॒वि॒ज्ञाय॑ इति बल—वि॒ज्ञायः॑। स्थ॒वि॒रः। प्र॒वी॒र इति॑ प्र—वी॒रः।
सह॑स्वान्। वा॒जी। सह॑मानः। उ॒ग्रः॥ अ॒भि॒वी॒र इत्य॑भि—वी॒रः। अ॒भि॒स॒त्वेत्य॑भि—स॒त्वा।
स॒हो॒जा इति॑ सहः—जाः। जै॒त्रम्। इन्द्र॑म्। रथ॑म्। ए॒ति। तिष्ठ॑। गो॒विद॑मिति गो—वि॒त्॥ अ॒भीति॑।
गो॒त्राणि॑। सह॑सा। गा॒ह॒मानः। अ॒दा॒यः। १७ (५०) ॥ [१७] ॥ वी॒रः। श॒त॒म॒न्युरिति॑ श॒त—
म॒न्युः। इन्द्र॑ः॥ दु॒श्च्य॒वन इति॑ दुः—च्य॒वनः। पृ॒त॒ना॒षाट्। अ॒यु॒द्ध्यः। अ॒स्माक॑म्। सेना॑ः।
अ॒व॒तु। प्रेति॑। यु॒थि॒स्वेति॑ यु॒त्—सु॥ इन्द्र॑ः। आ॒साम्। ने॒ता। बृहस्पतिः॑। द॒खि॑षणा। य॒ज्ञः।
पु॒रः। ए॒तु। सोमः॑॥ दे॒व॒से॒ना॒नामिति॑ दे॒व—से॒ना॒नाम्। अ॒भि॒भ॒ञ्ज॒तीना॑मित्य॑भि—भ॒ञ्ज॒तीना॑म्।
जय॑न्तीनाम्। म॒रु॒तः। य॒न्तु। अ॒ग्रे॥ इन्द्र॑स्य। वृ॒ष्णः। वरु॑णस्य। रा॒ज्ञः। आ॒दि॒त्याना॑म्।
म॒रु॒ताम्। श॒र्द्धेः। उ॒ग्रम्॥ म॒हा॒म॒न॒सा॒मिति॑ म॒हा—म॒न॒साम्। भु॒व॒न॒च्य॒वाना॑मिति भु॒व॒न—
च्य॒वाना॑म्। घोषः॑। दे॒वाना॑म्। जय॑ताम्। उ॒दिति॑। अ॒स्था॒त्॥ अ॒स्माक॑म्। इन्द्र॑ः। स॒मृ॒ते॒ष्विति॑
सं—ऋ॒तेषु॑। ध्व॒जेषु॑। अ॒स्माक॑म्। याः। इ॒षवः॑। ताः। ज॒य॒न्तु ॥ [१८] ॥ अ॒स्माक॑म्।
वी॒राः। उत्त॑र इत्यु॒त्—त॒रे। भ॒व॒न्तु। अ॒स्मान्। उ॒। दे॒वाः। अ॒व॒त॒। ह॒वेषु॑॥ उ॒दिति॑। ह॒रु॒ष॒य।
म॒घ॒व॒न्निति॑ म॒घ—व॒न्न। आ॒यु॒धानि॑। उ॒दिति॑। स॒त्त्व॒नाम्। मा॒म॒का॒नाम्। म॒हा॒सि॑॥ उ॒दिति॑।
वृ॒त्र॒ह॒न्निति॑ वृ॒त्र—ह॒न्न। वा॒जि॒नाम्। वा॒जि॒नानि॑। उ॒दिति॑। रथा॑नाम्। जय॑ताम्। ए॒तु। घोषः॑॥
उ॒प॒। प्रेति॑। इ॒त्। जय॑त। न॒रः। स्थि॑राः। वः। स॒न्तु। बा॒ह॒वः॥ इन्द्र॑ः। वः। श॒र्म॒। य॒च्छ॒तु।
अ॒ना॒धृ॒ष्या इत्य॑ना—धृ॒ष्याः। यथा॑। अ॒स॒थ॒॥ अ॒व॒सृ॒ष्टेत्य॑व—सृ॒ष्टा। प॒रेति॑। प॒त॒। श॒र॒व्ये।
ब्र॒ह्म॒स॒शिते॑ति ब्र॒ह्म—स॒शिता॑॥ गच्छ॑। अ॒मित्रा॑न्। प्रेति॑। १९ (५०) ॥ [१९] ॥ वि॒श॒।

मा। एषाम्। कम्। चन। उदिति। शिषः॥ मर्माणि। ते। वर्मभिरिति वर्म—भिः। छादयामि।
सोमः। त्वा। राजा। अमृतेन। अभीति। वस्ताम्॥ उरोः। वरीयः। वरिवः। ते। अस्तु।
जयन्तम्। त्वाम्। अन्विति। मदन्तु। देवाः॥ यत्र। बाणाः। संपतन्तीति सं—पतन्ति।
कुमाराः। विशिखा इति वि—शिखाः। इव॥ इन्द्रः। नः। तत्र। वृत्रहेति वृत्र—हा। विश्वाहेति
विश्व—हा। शर्म। यच्छतु ॥ [२०] ॥

(दीया ऽदायो जयन्त्व मित्रान् प्र चत्वारिंशच्च)

॥ ४ ॥

★

प्राचीम्। अन्विति। प्रदिशमिति प्र—दिशम्। प्रेति। इहि। विद्वान्। अग्नेः। अग्ने। पुरो
अग्निरिति पुरः—अग्निः। भव। इह॥ विश्वाः। आशाः। दीद्यानः। वीति। भाहि। ऊर्जम्।
नः। धेहि। द्विपद इति द्वि—पदे। चतुष्पद इति चतुः—पदे॥ क्रमध्वम्। अग्निना। नाकम्।
उख्यम्। हस्तेषु। बिभ्रतः॥ दिवः। पृष्ठम्। सुवः। गत्वा। मिश्राः। देवेभिः। आदध्वम्॥
पृथिव्याः। अहम्। उदिति। अन्तरिख्वम्। एति। अरुहम्। अन्तरिख्यात्। दिवम्। एति।
अरुहम्॥ दिवः। नाकस्य। पृष्ठात्। सुवः। ज्योतिः। अगाम्। २१ (५०) ॥ [२१] ॥ अहम्॥
सुवः। यन्तः। न। अपेति। ईख्वन्ते। एति। द्याम्। रोहन्ति। रोदसी इति॥ यज्ञम्। ये।
विश्वतोधारमिति विश्वतः—धारम्। सुविद्वांस इति सु—विद्वांसः। वितेनिर इति वि—तेनिर॥
अग्ने। प्रेति। इहि। प्रथमः। देवयतामिति देव—यताम्। चख्वुः। देवानाम्। उत। मर्त्यानाम्॥
इयख्वमाणाः। भृगुभिरिति भृगु—भिः। सजोषा इति स—जोषाः। सुवः। यन्तु। यजमानाः।
स्वस्ति॥ नक्तोषासा। समनसेति स—मनसा। विरूपे इति वि—रूपे। धापयेते इति। शिशुम्।
एकम्। समीची इति॥ द्यावा। ख्वाम्। रुक्मः। अन्तः। वीति। भाति। देवाः। अग्निम्।
धारयन्न। द्रविणोदा इति द्रविणः—दाः॥ अग्ने। सहस्राख्वेति सहस्र—अख्व। २२ (५०)
॥ [२२] ॥ शतमूर्धन्निति शत—मूर्धन्न। शतम्। ते। प्राणा इति प्र—अनाः। सहस्रम्। अपाना
इत्यप—अनाः॥ त्वम्। साहस्रस्य। रायः। ईशिषे। तस्मै। ते। विधेम। वाजाय। स्वाहा॥
सुपर्ण इति सु—पर्णः। असि। गरुत्मान्। पृथिव्याम्। सीद। पृष्ठे। पृथिव्याः। सीद। भासा।
अन्तरिख्वम्। एति। पूण। ज्योतिषा। दिवम्। उदिति। स्तभान्। तेजसा। दिशः। उदिति।

दृ॒श्ह ॥ आ॒जुह्वान॑ इत्या॒—जुह्वानः॑ । सु॒प्रती॑क इति॒ सु—प्रती॑कः । पु॒रस्ता॑त् । अ॒ग्ने॑ । स्वा॒म् ।
 यो॒नि॑म् । ए॒ति॑ । सी॒द॒ । सा॒द्भ्या ॥ अ॒स्मिन् । स॒धस्थ॑ इति॒ स॒ध—स्थे॑ । अधी॑ति । उ॒त्तर॑स्मि॒-
 न्नित्यु॑त्—त॒रस्मि॒न् । वि॒श्वे॑ । दे॒वाः । २३ (५०) ॥ [२३] ॥ यज॑मानः । च । सी॒द॒त् ॥ प्रे॒द्ध
 इति॒ प्र—इ॒द्धः । अ॒ग्ने॑ । दी॒दि॒हि॒ । पु॒रः । नः॑ । अज॑स्रया । सू॒र्म्या॑ । य॒विष्ठ॑ ॥ त्वा॒म् । शश्व॑न्तः ।
 उपे॑ति । य॒न्ति॒ । वाजाः॑ ॥ वि॒धेम॑ । ते॒ । प॒रमे॑ । जन्म॑न् । अ॒ग्ने॑ । वि॒धेम॑ । स्तो॒मैः॑ । अ॒वरे॑ । स॒धस्थ॑
 इति॒ स॒ध—स्थे॑ ॥ यस्मा॑त् । यो॒नैः॑ । उ॒दारि॑थेत्यु॒त्—आ॒रि॒थ॒ । यजे॑ । तम् । प्रे॑ति । त्वे इति॑ ।
 ह॒वी॒श्वि॑ । जु॒हुरे॑ । समि॑द्ध इति॒ सं—इ॒द्धे ॥ ता॒म् । स॒वि॒तुः॑ । वरे॑ण्यस्य । चि॒त्रा॒म् । ए॒ति॑ । अ॒हम् ।
 वृ॒णे । सु॒मति॑मिति॒ सु—म॑तिम् । वि॒श्वज॑न्यामिति॒ वि॒श्व—ज॑न्याम् ॥ या॒म् । अ॒स्य॒ । कण्वः॑ ।
 अ॒दु॒ह॒त् । प्र॒पी॒नामि॑ति॒ प्र—पी॒नाम् । स॒हस्र॑धा॒रामि॑ति॒ स॒हस्र॑—धा॒राम् । २४ (५०) ॥ [२४] ॥
 प॒र॒सा । म॒ही॒म् । गा॒म् ॥ स॒प्त॒ । ते॒ । अ॒ग्ने॑ । स॒मि॒ध॒ इति॒ स॒म—इ॒धः॑ । स॒प्त॒ । जि॒ह्वाः॑ । स॒प्त॒ ।
 ऋ॒ष॒यः॑ । स॒प्त॒ । धा॒म॒ । प्रि॒याणि॑ ॥ स॒प्त॒ । हो॒त्राः॑ । स॒प्त॒धे॑ति॒ स॒प्त—धा॑ । त्वा॒ । य॒ज॒न्ति॒ । स॒प्त॒ ।
 यो॒नीः॑ । ए॒ति॑ । पृ॒ण॒स्व॒ । घृ॒तेन॑ ॥ ई॒दृ॒ङ् । च॒ । अ॒न्या॒दृ॒ङ् । च॒ । ए॒ता॒दृ॒ङ् । च॒ । प्र॒ति॒दृ॒ङ्कि॑ति॒
 प्र॒ति—दृ॒ङ् । च॒ । मि॒तः॑ । च॒ । सं॒मि॒त॒ इति॒ सं—मि॒तः॑ । च॒ । स॒भ॒रा॒ इति॒ स—भ॒राः॑ ॥ शु॒क्र॒ज्यो॑-
 ति॒रिति॑ शु॒क्र—ज्यो॑तिः । च॒ । चि॒त्र॒ज्यो॑ति॒रिति॑ चि॒त्र—ज्यो॑तिः । च॒ । स॒त्य॒ज्यो॑ति॒रिति॑ स॒त्य—
 ज्यो॑तिः । च॒ । ज्यो॑ति॒ष्मान् । च॒ । स॒त्यः॑ । च॒ । ऋ॒त॒पा॒ इत्यु॑त्—पाः । च॒ । अ॒त्य॑श्हा इत्य॒ति—
 अ॒श्हाः॑ ॥ [२५] ॥ ऋ॒त॒जि॒दि॒त्यु॑त्—जि॒त् । च॒ । स॒त्य॒जि॒दि॒ति॑ स॒त्य—जि॒त् । च॒ । से॒न॒जि॒दि॒ति॑
 से॒न—जि॒त् । च॒ । सु॒षेण॑ इति॒ सु—से॑नः । च॒ । अ॒न्त्य॑मि॒त्र॒ इत्य॑न्ति—अ॒मि॒त्रः॑ । च॒ । दू॒रे अ॑मि॒त्र॒
 इति॑ दू॒रे—अ॑मि॒त्रः॑ । च॒ । ग॒णः॑ ॥ ऋ॒तः॑ । च॒ । स॒त्यः॑ । च॒ । ध्रु॒वः॑ । च॒ । ध॒रु॒णः॑ । च॒ । ध॒र्ता॑ ।
 च॒ । वि॒ध॒र्ते॑ति॒ वि—ध॒र्ता॑ । च॒ । वि॒धा॒र॒य॒ इति॒ वि—धा॒र॒यः॑ ॥ ई॒दृ॒ख्वा॒सः॑ । ए॒ता॒दृ॒ख्वा॒सः॑ । उ॒ ।
 स्वि॑ति । नः॑ । स॒दृ॒ख्वा॒सः॑ । प्र॒ति॒स॒दृ॒ख्वा॒स॒ इति॒ प्र॒ति—स॒दृ॒ख्वा॒सः॑ । ए॒ति॑ । इ॒त॒न॒ ॥ मि॒ता॒सः॑ ।
 च॒ । सं॒मि॒ता॒स॒ इति॒ सं—मि॒ता॒सः॑ । च॒ । नः॑ । ऊ॒त॒ये॑ । स॒भ॒र॒स॒ इति॒ स—भ॒र॒सः॑ । म॒रु॒तः॑ । य॒ज्ञे॑ ।
 अ॒स्मिन् । इन्द्र॑म् । दै॒वीः॑ । वि॒शः॑ । म॒रु॒तः॑ । अ॒नु॒व॒र्त्मान॑ इत्य॒नु—व॒र्त्मानः॑ । यथा॑ । इन्द्र॑म् ।
 दै॒वीः॑ । वि॒शः॑ । म॒रु॒तः॑ । अ॒नु॒व॒र्त्मान॑ इत्य॒नु—व॒र्त्मानः॑ । ए॒वम् । इ॒मम् । यज॑मानम् । दै॒वीः॑ । च॒ ।
 वि॒शः॑ । मा॒नु॒षीः॑ । च॒ । अ॒नु॒व॒र्त्मान॑ इत्य॒नु—व॒र्त्मानः॑ । भ॒व॒न्तु ॥ [२६] ॥

(अगा५ सहस्राख देवाः सहस्रधारा मत्य५हा अनुवर्त्मानः षोडश च)

॥ ५ ॥

★

जीमूतस्य । इव । भवति । प्रतीकम् । यत् । वर्मी । याति । समदामिति स—मदाम् । उपस्थ
इत्युप—स्थे ॥ अनाविद्धयेत्यना—विद्धया । तनुवा । जय । त्वम् । सः । त्वा । वर्मणः । महिमा ।
पिपर्तु ॥ धन्वना । गाः । धन्वना । आजिम् । जयेम् । धन्वना । तीव्राः । समद इति स—मदः ।
जयेम् ॥ धनुः । शत्रोः । अपकाममित्यप—कामम् । कृणोति । धन्वना । सर्वाः । प्रदिश इति
प्र—दिशः । जयेम् ॥ वरुण्यन्ती । इव । इत् । एति । गनीगन्ति । कर्णम् । प्रियम् । सखायम् ।
परिषस्वजानेति परि—सस्वजाना ॥ योषा । इव । शिङ्गे । विततेति वि—तता । अधीति । धन्वन् ।
२७ (५०) ॥ [२७] ॥ ज्या । इयम् । समने । पारयन्ती ॥ ते इति । आचरन्ती इत्या—चरन्ती ।
समना । इव । योषा । माता । इव । पुत्रम् । बिभृताम् । उपस्थ इत्युप—स्थे ॥ अपेति । शत्रून् ।
विद्धयताम् । सविदाने इति सं—विदाने । आर्त्नी इति । इमे इति । विष्फुरन्ती इति वि—
स्फुरन्ती । अमित्रान् ॥ बह्वीनाम् । पिता । बहुः । अस्य । पुत्रः । चिश्वा । कृणोति । समना ।
अवगत्येत्यव—गत्य ॥ इषुधिरितीषु—धिः । सङ्काः । पृतनाः । च । सर्वाः । पृष्ठे । निनद्ध इति
नि—नद्धः । जयति । प्रसूत इति प्र—सूतः ॥ रथे । तिष्ठन् । नयति । वाजिनः । पुरः । यत्रय-
त्रेति यत्र—यत्र । कामयते । सुषारथिरिति सु—सारथिः ॥ अभीशूनाम् । महिमानम् । २८ (५०)
॥ [२८] ॥ पनायत । मनः । पश्चात् । अन्विति । यच्छन्ति । रश्मयः ॥ तीव्रान् । घोषान् ।
कृण्वते । वृषपाणय इति वृष—पाणयः । अश्वाः । रथेभिः । सह । वाजयन्तः ॥ अवक्रामन्त
इत्यव—क्रामन्तः । प्रपदैरिति प्र—पदैः । अमित्रान् । खिणन्ति । शत्रून् । अनपव्ययन्त इत्य-
नप—व्ययन्तः ॥ रथवाहनमिति रथ—वाहनम् । हविः । अस्य । नाम । यत्र । आयुधम् । निहि-
तमिति नि—हितम् । अस्य । वर्म ॥ तत्र । रथम् । उपेति । शग्मम् । सदेम् । विश्वाहेति विश्वा—
अहा । वयम् । सुमनस्यमाना इति सु—मनस्यमानाः ॥ स्वादुष५सद इति स्वादु—स५सदः ।
पितरः । वयोधा इति वयः—धाः । कृच्छ्रेश्रित इति कृच्छ्रे—श्रितः । शक्तीवन्त इति शक्ति—
वन्तः । गभीराः ॥ चित्रसेना इति चित्र—सेनाः । इषुबला इतीषु—बलाः । अमृदधाः । सतो-
वीरा इति सतः—वीराः । उरवः । व्रातसाहा इति व्रात—साहाः ॥ ब्राह्मणासः । २९ (५०)

॥ [२९] ॥ पित॑रः । सोम्या॑सः । शिवे॑ इति॑ । नः॑ । द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ द्यावा॑—पृथि॒वी । अने॑-
हसा॑ ॥ पूषा॑ । नः॑ । पा॒तु । दुरि॑तादि॒ति दुः—इता॑त् । ऋ॒तावृ॑ध इत्यृ॒त—वृ॑धः । र॒ख्ष । माकिः॑ ।
नः॑ । अ॒घश॑स इत्य॒घ—श॑सः । ई॒शत॑ ॥ सु॒पर्ण॑मि॒ति सु—पर्ण॑म् । व॒स्ते । मृ॒गः । अ॒स्याः ।
दन्तः॑ । गोभिः॑ । सन्न॑द्धेति॒ सं—न॑द्धा । प॒तति॑ । प्र॒सूते॑ति॒ प्र—सू॑ता ॥ यत्र॑ । नरः॑ । स॒मिति॑ ।
च । वी॒ति । च । द्रव॑न्ति । तत्र॑ । अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म—भ्य॑म् । इष॑वः । शर्म॑ । य॒सन्न॑ ॥ ऋ॒जीते॑ ।
परी॑ति । वृ॒द्धि । नः॑ । अ॒श्मा । भव॑तु । नः॑ । त॒नूः ॥ सोमः॑ । अधी॑ति । ब्रवी॑तु । नः॑ । अदि॑तिः ।
३० (५०) ॥ [३०] ॥ शर्म॑ । य॒च्छतु॑ ॥ एति॑ । ज॒ङ्घन्ति॑ । सानु॑ । ए॒षाम् । ज॒घनान् । उपे॑ति ।
जि॒घ्रते॑ ॥ अ॒श्वाज॑नीत्य॒श्व—अ॒जनि॑ । प्र॒चेत॑स इति॒ प्र—चे॒तसः॑ । अ॒श्वान् । स॒मथि॑स्वेति॒ स॒मत्—
सु । चो॒दय॑ ॥ अहिः॑ । इ॒व । भो॒गैः । परी॑ति । ए॒ति । बा॒हुम् । ज्यायाः॑ । हे॒तिम् । परि॑बाध॒मान इति॑
परि॑—बाध॒मानः ॥ ह॒स्तघ्न॑ इति॒ ह॒स्त—घ्नः॑ । विश्वा॑ । व॒युना॑नि । वि॒द्वान् । पु॒मान् । पु॒मांस॑म् ।
परी॑ति । पा॒तु । वि॒श्वतः॑ ॥ वन॑स्पते । वी॒ङ्ग इति॑ वी॒डु—अ॒ङ्गः । हि । भू॒याः । अ॒स्मथ॑स॒खे-
त्य॒स्मत्—स॒खा । प्र॒तर॑ण इति॒ प्र—तर॑णः । सु॒वीर॑ इति॒ सु—वीरः॑ ॥ गोभिः॑ । सन्न॑द्ध इति॒ सं—
न॑द्धः । अ॒सि । वी॒डय॑स्व । आ॒स्था॒तेत्या॑—स्था॒ता । ते । ज॒यतु॑ । जे॒त्वानि॑ ॥ दि॒वः । पृथि॒व्याः ।
परी॑ति । ३१ (५०) ॥ [३१] ॥ ओजः॑ । उ॒द्धृत॑मित्यु॒त—भू॒तम् । वन॑स्पति॒भ्य इति॑ वन॑स्पति—
भ्यः । परी॑ति । आ॒भृत॑मित्या—भू॒तम् । सह॑ ॥ अ॒पाम् । ओ॒ज्मान॑म् । परी॑ति । गोभिः॑ । आ॒वृत॑-
मित्या—वृ॒तम् । इन्द्र॑स्य । व॒ज्रम् । ह॒विषा॑ । रथ॑म् । य॒ज ॥ इन्द्र॑स्य । व॒ज्रः । म॒रुता॑म् । अ॒नीक॑म् ।
मि॒त्रस्य॑ । गर्भः॑ । वरु॑णस्य । नाभिः॑ ॥ सः । इ॒माम् । नः॑ । ह॒व्यदा॑ति॒मिति॑ ह॒व्य—दा॑तिम् ।
जुषा॑णः । दे॒व । रथ॑ । प्रती॑ति । ह॒व्या । गृ॒भाय॑ ॥ उपे॑ति । श्वा॒सय॑ । पृथि॒वीम् । उ॒त । द्याम् ।
पुरु॑त्रेति॒ पुरु॑—त्रा । ते । म॒नुता॑म् । वि॒ष्ठित॑मि॒ति वि—स्थि॑तम् । जग॑त् ॥ सः । दु॒न्दुभे॑ । स॒जूरि॑ति॒
स—जूः । इन्द्रे॑ण । दे॒वैः । दू॒रात् । ३२ (५०) ॥ [३२] ॥ द॒वीयः॑ । अपे॑ति । से॒घ । शत्रू॑न् ॥
एति॑ । क्र॒न्दय॑ । बल॑म् । ओजः॑ । नः॑ । एति॑ । धाः॑ । निरि॑ति । स्थ॒निहि॑ । दुरि॑तेति॒ दुः—इता॑ । बाध॑-
मानः ॥ अपे॑ति । प्रो॒थ । दु॒न्दुभे॑ । दु॒च्छुना॑न् । इ॒तः । इन्द्र॑स्य । मु॒ष्टिः । अ॒सि । वी॒डय॑स्व ॥ एति॑ ।
अ॒मूः । अ॒ज । प्र॒त्याव॑र्तयेति॒ प्रति॑—आ॒वर्त॑य । इ॒माः । के॒तुम॑दि॒ति के॒तु—मत् । दु॒न्दुभिः॑ । वा॒व-

दी॒ति॒ ॥ स॒मि॒ति॒ । अ॒श्व॒पर्णा॒ इत्य॒श्व—पर्णाः॑ । च॒र॒न्ति॒ । नः॑ । नरः॑ । अ॒स्माक॑म् । इन्द्र॑ । र॒थि॒नः॑ ।
ज॒य॒न्तु ॥ [३३] ॥

(धन्वन् महिमानं ब्राह्मणासो ऽदितिः पृथिव्याः परि दूरा देकचत्वारिंशच्च)

॥ ६ ॥

यत् । अ॒क्र॒न्दः । प्र॒थ॒मम् । जा॒य॒मानः॑ । उ॒द्य॒न्नित्यु॑त्—यन्न॑ । स॒मु॒द्रात् । उ॒त । वा॒ । पु॒री॒षात् ॥
इ॒ये॒नस्य॑ । प॒र॒खा । ह॒रि॒णस्य॑ । बा॒हू इति॑ । उ॒प॒स्तु॒त्यमि॒त्यु॒प—स्तु॒त्यम् । म॒हि॒ । जा॒तम् । ते॒ ।
अ॒र्व॒न्न॒ ॥ य॒मे॒न॒ । द॒त्त॒म् । त्रि॒तः । ए॒नम् । आ॒यु॒नक् । इन्द्रः॑ । ए॒नम् । प्र॒थ॒मः । अ॒धी॒ति॒ । अ॒ति॒ष्ठ॒त् ॥
ग॒न्ध॒र्वः । अ॒स्य॒ । र॒श॒नाम् । अ॒गृ॒ष्णात् । सू॒रात् । अ॒श्वम् । व॒स॒वः । नि॒रि॒ति॒ । अ॒त॒ष्ट॒ ॥ अ॒सि॑ ।
य॒मः । अ॒सि॑ । आ॒दि॒त्यः । अ॒र्व॒न्न॒ । अ॒सि॑ । त्रि॒तः । गु॒ह्ये॒न॒ । व्र॒ते॒न॒ ॥ अ॒सि॑ । सो॒मे॒न॒ । स॒म॒या॑ ।
वि॒पृ॒क्त इति॑ वि—पृ॒क्तः । ३४ (५०) ॥ [३४] ॥ आ॒हुः । ते॒ । त्री॒णि॒ । दि॒वि॒ । ब॒न्ध॒नानि॑ ॥
त्री॒णि॒ । ते॒ । आ॒हुः । दि॒वि॒ । ब॒न्ध॒नानि॑ । त्री॒णि॒ । अ॒प्स्वि॒त्यप्—सु॒ । त्री॒णि॒ । अ॒न्तः । स॒मु॒द्रे ॥
उ॒त । इ॒व॒ । मे॒ । व॒रु॒णः । छ॒न्त्सि॑ । अ॒र्व॒न्न॒ । य॒त्र॒ । ते॒ । आ॒हुः । प॒र॒मम् । ज॒नि॒त्रम् ॥ इ॒मा॒ ।
ते॒ । वा॒जि॒न्न॒ । अ॒व॒मार्ज॑ना॒नीत्य॑व—मार्ज॑नानि॒ । इ॒मा॒ । श॒फा॒नाम् । स॒नि॒तुः । नि॒धा॒नेति॑ नि—
धा॒ना॑ ॥ अ॒त्र॒ । ते॒ । भ॒द्राः । र॒श॒नाः । अ॒प॒श्य॒म् । ऋ॒तस्य॑ । याः । अ॒भि॒र॒ख॒न्तीत्य॑भि—र॒ख॒न्ति॑ ।
गो॒पा इति॑ गो—पाः ॥ आ॒त्मा॒नम् । ते॒ । म॒न॒सा॒ । आ॒रात् । अ॒जा॒नाम् । अ॒वः । दि॒वा । ३५
(५०) ॥ [३५] ॥ प॒त॒य॒न्तम् । प॒त॒ङ्गम् ॥ शि॒रः । अ॒प॒श्य॒म् । प॒थि॒भि॒रिति॑ प॒थि—भिः॑ । सु॒गे॒—
भि॒रिति॑ सु—गे॒भिः॑ । अ॒रे॒णु॒भि॒रित्य॑रे॒णु—भिः॑ । जे॒ह॒मा॒नम् । प॒त॒त्रि॒ ॥ अ॒त्र॒ । ते॒ । रू॒पम् । उ॒त्त॒—
ममि॒त्यु॒त्—त॒मम् । अ॒प॒श्य॒म् । जि॒गी॒ष॒मा॒णम् । इ॒षः । ए॒ति॒ । प॒दे॒ । गोः॑ ॥ य॒दा॒ । ते॒ । म॒र्तः॑ ।
अ॒न्वि॒ति॒ । भो॒गम् । आ॒न॒ट् । आ॒त् । इ॒त् । ग्र॒सि॒ष्ठः । ओ॒ष॒धीः । अ॒जी॒गः ॥ अ॒न्वि॒ति॒ । त्वा॒ ।
र॒थः॑ । अ॒न्वि॒ति॒ । म॒र्यः॑ । अ॒र्व॒न्न॒ । अ॒न्वि॒ति॒ । गा॒वः॑ । अ॒न्वि॒ति॒ । भ॒गः । क॒नी॒नाम् ॥ अ॒न्वि॒ति॒ ।
व्रा॒ता॒सः॑ । त॒व॒ । स॒ख्य॒म् । ई॒युः । अ॒न्वि॒ति॒ । दे॒वाः । म॒मि॒रे॒ । वी॒र्य॑म् । ३६ (५०) ॥ [३६] ॥
ते॒ ॥ हि॒र॒ण्य॒श्च॒ङ्ग इति॑ हि॒र॒ण्य—श्च॒ङ्गः । अ॒यः । अ॒स्य॒ । पा॒दाः । म॒नो॑ज॒वा इति॑ म॒नः—ज॒वाः ।
अ॒व॒रः । इन्द्रः॑ । आ॒सी॒त् ॥ दे॒वाः । इ॒त् । अ॒स्य॒ । ह॒वि॒र॒द्यमि॑ति॒ ह॒विः—अ॒द्यम् । आ॒य॒न्न॒ । यः ।
अ॒र्व॒न्तम् । प्र॒थ॒मः । अ॒द्भ्य॒ति॒ष्ठ॒दित्य॑धि—अ॒ति॒ष्ठ॒त् ॥ ई॒र्मा॒न्ता॒स इति॑र्म—अ॒न्ता॒सः । सि॒लि॒क-

म॒द्ध्यमा॑स॒ इति॑ सिलि॒क—म॒द्ध्यमा॑सः । समि॒ति । शूर॑णासः । दि॒व्यासः॑ । अ॒त्याः ॥ ह॒साः ।
 इ॒व । श्रेणि॑श इति॑ श्रेणि—शः । य॒त॒न्ते । यत् । आ॒खिष॑षुः । दि॒व्यम् । अ॒ज्मम् । अ॒श्वः ॥ त॒व ।
 शरी॑रम् । प॒त॒यिष्णु॑ । अ॒र्वन्न॑ । त॒व । चि॒त्तम् । वा॒तः । इ॒व । ध॒र्जी॑मान् ॥ त॒व । श्र॒ङ्गाणि॑ । वि॒ष्टिते॑ति
 वि—स्थि॑ता । पु॒रु॒त्रेति॑ पु॒रु—त्रा । अ॒र॒ण्येषु॑ । ज॒र्भुरा॑णा । च॒र॒न्ति ॥ उ॒प । ३७ (५०) ॥ [३७] ॥
 प्रे॒ति । अ॒गात् । श॒सन॑म् । वा॒जी । अ॒र्वा । दे॒व॒द्रीचे॑ति॑ दे॒व—द्री॑चा । म॒न॒सा । दी॒र्घ्या॑नः ॥ अ॒जः ।
 पु॒रः । नी॒य॒ते । नाभिः॑ । अ॒स्य । अ॒न्वि॒ति । प॒श्चात् । क॒वयः॑ । य॒न्ति । रे॒भाः ॥ उ॒प । प्रे॒ति ।
 अ॒गात् । प॒र॒मम् । यत् । स॒ध॒स्थ॒मिति॑ स॒ध—स्थ॑म् । अ॒र्वान् । अ॒च्छ । पि॒तर॑म् । मा॒तर॑म् । च ॥
 अ॒द्य । दे॒वान् । जुष्ट॑त॒म इति॑ जुष्ट—त॒मः । हि । ग॒म्याः । अथ॑ । ए॒ति । शा॒स्ते । दा॒शुषे॑ । वा॒र्या॑णि
 ॥ [३८] ॥

(विपृक्तो दिवा वीर्यं मुपै कान्नचत्वारिंशच्च)

॥ ७ ॥

★

मा । नः । मि॒त्रः । व॒रुणः॑ । अ॒र्य॒मा । आ॒युः । इन्द्रः॑ । ऋ॒भु॒ख्या इत्यृ॑भु—ख्याः । म॒रुतः॑ ।
 प॒रीति॑ । ख्य॒न्न ॥ यत् । वा॒जिनः॑ । दे॒व॒जा॒त॒स्येति॑ दे॒व—जा॒त॒स्य । स॒प्तेः । प्र॒व॒ख्याम॑ इति॑ प्र—
 व॒ख्यामः॑ । वि॒दथे॑ । वी॒र्या॑णि ॥ यत् । नि॒र्णिजे॑ति॑ निः—नि॒जा । रे॒क्णा॑सा । प्रा॒वृ॒त॒स्य । रा॒तिम् ।
 गृ॒भीता॑म् । मु॒ख॒तः । न॒य॒न्ति ॥ सु॒प्रा॒डिति॑ सु—प्रा॒ड् । अ॒जः । मे॒म्य॒त् । वि॒श्वरूप॑ इति॑ वि॒श्व—
 रूपः॑ । इन्द्रा॑पू॒ष्णोरि॒तीन्द्रा॑—पू॒ष्णोः । प्रि॒यम् । अ॒पीति॑ । ए॒ति । पा॒थः ॥ ए॒षः । छा॒गः । पु॒रः ।
 अ॒श्वेन॑ । वा॒जिना॑ । पू॒ष्णः । भा॒गः । नी॒य॒ते । वि॒श्वदे॑व्य इति॑ वि॒श्व—दे॒व्यः ॥ अ॒भिप्रि॑य॒मित्य॑भि—
 प्रि॒यम् । यत् । पु॒रो॒डाश॑म् । अ॒र्व॒ता । त्व॒ष्टा । इ॒त् । ३९ (५०) ॥ [३९] ॥ ए॒नम् । सौ॒श्र॒व॒साय॑ ।
 जि॒न्व॒ति ॥ यत् । ह॒विष्य॑म् । ऋ॒तु॒श इत्यृ॑तु—शः । दे॒व॒या॒न॒मिति॑ दे॒व—या॒न॒म् । त्रिः । मा॒नु॒षाः ।
 प॒रीति॑ । अ॒श्वम् । न॒य॒न्ति ॥ अ॒त्र । पू॒ष्णः । प्र॒थ॒मः । भा॒गः । ए॒ति । य॒ज्ञम् । दे॒वेभ्यः॑ । प्र॒ति—
 वे॒द॒य॒न्निति॑ प्र॒ति—वे॒द॒य॒न्न । अ॒जः ॥ हो॒ता । अ॒द॒ध्व॒र्युः । आ॒व॒या इत्या—व॒याः । अ॒ग्नि॒मि॒न्ध
 इत्य॑ग्नि—इ॒न्धः । ग्रा॒व॒ग्रा॒भ इति॑ ग्रा॒व—ग्रा॒भः । उ॒त । श॒ङ्स्ता॑ । सु॒वि॒प्र इति॑ सु—वि॒प्रः ॥ ते॒न ।
 य॒ज्ञेन॑ । स्व॒रं॒कृ॒ते॒नेति॑ सु—अ॒रं॒कृ॒ते॒न । स्वि॒ष्टे॒नेति॑ सु—इ॒ष्टेन॑ । व॒र॒ष्णाः । ए॒ति । पू॒ण॒द॒ध्वम् ॥
 यू॒प॒व॒स्का इति॑ यू॒प—व॒स्काः । उ॒त । ये । यू॒प॒वा॒हा इति॑ यू॒प—वा॒हाः । च॒षा॒लम् । ये । अ॒श्व॒यू॒पा-

येत्यश्व—यूपाय। तख्षति॥ ये। च। अर्वते। पचनम्। संभरन्तीति सं—भरन्ति। उतो इति।
 ४० (५०) ॥ [४०] ॥ तेषाम्। अभिगूर्तिरित्यभि—गूर्तिः। नः। इन्वतु॥ उप। प्रेति। अगात्।
 सुमदिति सु—मत्। मे। अधायि। मन्म। देवानाम्। आशाः। उपेति। वीतपृष्ठ इति वीत—
 पृष्ठः॥ अन्विति। एनम्। विप्राः। ऋषयः। मदन्ति। देवानाम्। पुष्टे। चकृम्। सुबन्धुमिति सु—
 बन्धुम्॥ यत्। वाजिनः। दाम्। सन्दानमिति सं—दानम्। अर्वतः। या। शीरुषण्या। रशना।
 रज्जुः। अस्य॥ यत्। वा। घ। अस्य। प्रभृतमिति प्र—भृतम्। आस्ये। तृणम्। सर्वा। ता। ते।
 अपीति। देवेषु। अस्तु॥ यत्। अश्वस्य। क्रविषः। ४१ (५०) ॥ [४१] ॥ मख्षिका। आश।
 यत्। वा। स्वरौ। स्वधिताविति स्व—धितौ। रिप्तम्। अस्ति॥ यत्। हस्तयोः। शमितुः। यत्।
 नखेषु। सर्वा। ता। ते। अपीति। देवेषु। अस्तु॥ यत्। ऊर्वद्धम्। उदरस्य। अपवातीत्यप—
 वाति। यः। आमस्य। क्रविषः। गन्धः। अस्ति॥ सुकृतेति सु—कृता। तत्। शमितारः।
 कृण्वन्तु। उत। मेधम्। शृतपाकमिति शृत—पाकम्। पचन्तु॥ यत्। ते। गात्रात्। अग्निना।
 पच्यमानात्। अभीति। शूलम्। निहतस्येति नि—हतस्य। अवधावतीत्यव—धावति॥ मा।
 तत्। भूम्याम्। एति। श्रिषत्। मा। तृणेषु। देवेभ्यः। तत्। उशद्ध्य इत्युशत्—भ्यः। रातम्।
 अस्तु ॥ [४२] ॥

(इ दुतो क्रविषः श्रिषत् सप्त च)

॥ ८ ॥

★

ये। वाजिनम्। परिपश्यन्तीति परि—पश्यन्ति। पक्कम्। ये। ईम्। आहुः। सुरभिः।
 निरिति। हर। इति॥ ये। च। अर्वतः। मांसभिख्वामिति मांस—भिख्वाम्। उपा-
 संत इत्युप—आसते। उतो इति। तेषाम्। अभिगूर्तिरित्यभि—गूर्तिः। नः। इन्वतु॥ यत्।
 नीख्षणम्। मांसस्पचन्याः। उखायाः। या। पात्राणि। यूष्णः। आसेचनानीत्या—सेचनानि॥
 ऊष्मण्या। अपिधानेत्यपि—धाना। चरूणाम्। अङ्काः। सूनाः। परीति। भूषन्ति। अश्वम्॥
 निक्रमणमिति नि—क्रमणम्। निषदनमिति नि—सदनम्। विवर्तनमिति वि—वर्तनम्। यत्।
 च। पङ्कीशम्। अर्वतः॥ यत्। च। पपौ। यत्। च। घासिम्। ४३ (५०) ॥ [४३] ॥ जघास।
 सर्वा। ता। ते। अपीति। देवेषु। अस्तु॥ मा। त्वा। अग्निः। ध्वनयित्। धूमगन्धिरिति धूम—

गन्धिः । मा । उखा । भ्राजन्ती । अभीति । विक्त । जघ्निः ॥ इष्टम् । वीतम् । अभिगूर्तमि-
त्यभि—गूर्तम् । वर्षद्वृतमिति वर्षट्—कृतम् । तम् । देवासः । प्रतीति । गृण्णन्ति । अश्वम् ॥ यत् ।
अश्वाय । वासः । उपस्तृणन्तीत्युप—स्तृणन्ति । अधीवासमित्यधि—वासम् । या । हिरण्यानि ।
अस्मै ॥ सन्दानमिति सं—दानम् । अर्वन्तम् । पङ्नीशम् । प्रिया । देवेषु । एति । यामयन्ति ॥ यत् ।
ते । सादे । महसा । शूकृतस्येति शू—कृतस्य । पार्ष्ण्या । वा । कशया । ४४ (५०) ॥ [४४] ॥
वा । तुतोद ॥ सुचा । इव । ता । हविषः । अदध्वरेषु । सर्वा । ता । ते । ब्रह्मणा । सूदयामि ॥ चतु-
स्त्रिंशदिति चतुः—त्रिंशत् । वाजिनः । देवबन्धोरिति देव—बन्धोः । वङ्गीः । अश्वस्य । स्वधि-
तिरिति स्व—धितिः । समिति । एति ॥ अच्छिद्रा । गात्रा । वयुना । कृणोत । परुष्परुरिति परुः—
परुः । अनुघुष्येत्यनु—घुष्य । वीति । शस्त ॥ एकः । त्वष्टुः । अश्वस्य । विशस्तेति वि—शस्ता ।
द्वा । यन्तारा । भवतः । तथा । ऋतुः ॥ या । ते । गात्राणाम् । ऋतुथेत्यृतु—था । कृणोमि । तातेति
ता—ता । पिण्डानाम् । प्रेति । जुहोमि । अग्नौ ॥ मा । त्वा । तपत् । ४५ (५०) ॥ [४५] ॥
प्रियः । आत्मा । अपियन्तमित्यपि—यन्तम् । मा । स्वधितिरिति स्व—धितिः । तनुवः । एति ।
तिष्ठिपत् । ते ॥ मा । ते । गृदधुः । अविशस्तेत्यवि—शस्ता । अतिहायेत्यति—हाय । छिद्रा ।
गात्राणि । असिना । मिथु । कः ॥ न । वै । उ । एतत् । म्रियसे । न । रिष्यसि । देवान् । इत् ।
एषि । पथिभिरिति पथि—भिः । सुगेभिरिति सु—गेभिः ॥ हरी इति । ते । युञ्जा । पृषती इति ।
अभूताम् । उपेति । अस्थात् । वाजी । धुरि । रासभस्य ॥ सुगव्यमिति सु—गव्यम् । नः । वाजी ।
स्वश्वियमिति सु—अश्वियम् । पुंसः । पुत्रान् । उत । विश्वापुषमिति विश्व—पुषम् । रयिम् ॥
अनागास्त्वमित्यनागाः—त्वम् । नः । अदितिः । कृणोतु । र्षत्रम् । नः । अश्वः । वनताम् ।
हविष्मान् ॥ [४६] ॥

(घासि कशया तपद् रयि नव च)

॥ ९ ॥

॥ हरिः ॐ ॥

चतुर्थकाण्डे षष्ठः प्रश्नः — पद पाठः — समाप्तः

अनुवाकाः	पञ्चशत्यः
९	४६

ॐ